

Ô bacowi, co ucył panów jeś - Bojka ze Słowińska

Ô bacowi, co ucył panów jeś

Był-zył jedyn król i tyn król sie wybroł jednego razu na polowacke. Sýtka sie ôześli sukać źwyrzyny i w jednyj kwili król zmiarkowoł, ze nika nie widzi swojik kamratów. Długo seł i seł bez las, jaz sie het straciył i nie wiedzioł, ka je. Zasa go noc. Nyj coź było robić, dalyj chodziył po lesie, jak w te razy dopatrzoł światło. Podeseł blizyj i patrzy, a hań bacówka i kosor z ôwcami. Zacon sie pomału noblizać ku kosorze, a wte psý na niego naskocyły. Przýseł baca i psý ôdegnoł. Król sie go spytoł:

- Piyknie wos pytom, cý byście mnie nie przenocowali? Straciylek sie ôd swojik kamratów. Błondzym teraz po lesie i ni mogym nijakim kónčym na nik trefić!

Na to baca godo: Dobre. Naryktowoł wiecerzom lo swojik juhasów i zawołali króla, coby ku nim przýseł. Dali mu warzeche do gorzci, coby jod razym ś nimi, a ze głód mu dokucoł, duzo nie ôdmowioł.

Pošli na tyn wiecerze. Jak ôni jedli, tak ôn zacon z wyrchu co lepsze zbiyrać. Na to go baca pac! po rynce i prawi:

- A co nie zres z kraja, tak jako i drudzý?

Król na to nic nie ôdpedioł. Siedzioł cicho, ale naucke se dobrze zapamiyntoł.

Rano, kie wstali, juhasi jak zawse pošli podojć ôwce i wróciyli sie nazod do kolyby. Kozdy wzion swój cyrpok zýntyce i napiył sie. Króla tyz pocynstowali. Kie skónčył pić, popytoł bace, coby go z tego lasa scyńśliwie wywiód. Kie baca go wyprowadziył, król mu pedzioł:

- No, wielgie Bóg zapłoć za twojom wiecerze i za śniodanie. Na jutro mos sie wysýkować i przýdź ku mnie na ôbiod. Ino jak nie przýdziys, to cie ôzkozom ôbiysić!

Śpasów nie było. Baca na drugi dziyń sie piyknie wyzdajoł, wzion swój ôposek i ciupage w gorzc, i pobroł sie do królewskiego dwora.

Kie juz hań przýseł, ôd razu go piyknie przýwitali. Zawiedli go przed króla i tyn go popytoł, coby siednon ś nim do jednego stołu. Jodło było naryktowane, ale baca sie strąśnie wstydziył, ze jako ôn moze jeś miyndzý takiyimi panami? No ale król mu pedziol, coby sie nie wstydziył, bo kie ôn sie nie hańbiył jeś z jego juhasami i spać w kolibie, to i ôn sie ni mo cego boć.

Baca sie ôśmielył i siednon za stół. Jak insi jedli, tak jod i ôn. Kie przýnieśli piecyń na stół, to jedyn z ministrów zacon dlo sie wybiyrać nolepse kawołki ze samego środka. Baca, niewiele myślyncy, wzion łyzke i prask go po rynce:

- A co nie zres z kraja?

Tyn sie ôkrutnie zgnywoł, ze go jakisi baca po rynce bije, ale król w te razý przegodoł:

-Doś! Baca dobrze godo. Niek kozdy jy ino to, co przed sobom widzi a nie se wybiyro co lepsc. I jo tyz tak ôd niego dostoł.

I tak baca ôstoł pokwolony na królewskim dworze. Król go pote takim darym ôbdarowoł, ze juz nigdy do kónca zýcio mu nicego nie chybiało.

Tekst powstoł na podstawie słowiyńskiyj bojki ze wsi Lučivná na środkowym Śpisie. Bojke zapisano w roku 1900. Przełozył Jakub Ścisłowicz.